

Sejmovi. Dne 19. maja pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Dne 21. maja pri sv. Duhu blizu Lučan, v Št. Juriju ob južni železnici in pri sv. Trojici v Slov. goricah. Dne 22. maja v Loki in v Radgoni. Dne 23. maja v Lembergu. Dne 25. maja v Lučah, Ivnici, Vitanju, pri Sv. Filipu v Veračah, v Jarenini, na Slivnici blizu Maribora, v Ormožu in Rogatecu.

Dopisi.

Iz Maribora. (Omikanim Slovence). Kakor slavna »družba sv. Mohorja« skrbi posebno za priproste Slovence, tako skrbi »Matica Slovenska« za olikane. Matica je naš edini večji slovstveni zavod, rekel bi, slovenska akademija, zato je dolžnost vsakega olikanega Slovenca, da jo podpira. Za udnino 2 gold. dobi vsak ud tri krasne knjige, letos pa bodo najbrž štiri in sicer: 1. Letopis z zanimivimi znanstvenimi razpravami. 2. Dr. Kos: Doneski k zgodovini Škotje Loke. 3. Zgodovina slovenskega slovstva I. zvezek od dr. Glasserja. 4. Knjiga, izdana iz Knezove zapuščine. S temi knjigami bo gotovo vsakdo lahko zadovoljen, zato je le želeli, da pristopi čim več udov in se sčasoma sedanje število udov 2300 podvoji. Le pri vsestranskem zanimanju slovenskih olikanih krogov more se Matica uspešno razvijati in napredovati v blagor in razcvit slovenskega slovstva in znanstva. Da se to zgodi, želi gotovo vsak Slovenec. Naj se torej vse olikano slovenstvo združi v Matici Slovenski, da se bomo tudi z njo lahko ponasali pred svetom, kakor z Mohorjeve družbo! — Ker še tudi marsikateri odlični bralec »Slov. Gospodarja« ni matičar, zato kličem vsem: Pristopite! C.

Iz Gornje Radgone. (Kmetom v predavrek). Vračko ima sladek jezik, če se gre za njegove lastne koristi. On Vas hoče na svoje limanice zvaбити rekoč: »Jaz sem sam kmet, jaz tedaj najbolje vem, kje vas črevelj tišči, jaz jedini Vas morem vseh nadlog rešiti. — Res lepe besede so to, ali samo prazne besede; naj si najprej sam pomaga! Oglejte si njegovo gospodarstvo, mislim, da ni ravno najboljšo. Naj sam najprej pokaže, da vé sam sebi pomagati, potem mu morebiti bode verjeti. Res ima dobro voljo, a samo dobro voljo kmetom pomagati, dokler pa tega ne bode storil, mu tudi nič ni verjeti, ker obljubil je že marsikaj, ali držal skoro nič ni. Le častihlepnost ga spravi do tega, da govori o pravih kmetih in da se štuli za odrešenika kmetov. — Kakov prijatelj Vam je Vračko, razvideli boste iz tega, če ga opazujete kot okrajnega predstojnika. Vlada Vas kakor kak turški aga, veli Vam, tukaj mora biti cesta, meni nič, tebi nič vzame ti kot zemljišča za cesto, na raboto morate tudi iti in delati kakor pred 48. letom, ko ste se bili podložniki. Akoravno Vam je poprej rekel, da cesta ničesar ne bo koštala, ali plačati morate vrhu tega tudi še. Drevje ob cestah dá Vam posekati, prepoveduje Vam jarke delati na Vašem zemljišču itd. Skrbi sicer za živinorejo, kupuje bikece, ali plačati jih bodele morali Vi sami, on je strožji in odurnejši kakor vsak dosedanji načelnik, pravi pravecati turški paša. Kake da so sedaj ceste, to pa sami vidite. Opazujte ga še, če pridete v opravkih v pisarno okrajnega zastopa, kako se obnača proti takemu, kateremu ni prijatelj, kako zarenči nad njim in kako ga odpravi, in vendar bi moral kot okrajni predstojnik biti z vsemi jednako prijazen. — Oj kako je prijazen z radgonskimi gospodi, kako se jim klanja; ali zakaj bi Vam o tem pisal, opazujte ga sami, in oči se Vam bodo odprle. Vi, kmetje ste mu ravno prav, da mu pomagata na stol okrajnega načel-

nika in k plači od 360 gold. Kako se Vam je Vračko laskal, ko je še bil dr. Gorički okrajni predstojnik, »to je preveč za naš ubogi okraj, da bi predstojnik dobil toliko plače; to ne gre; ko bi jaz bil predstojnik, jaz bi precej odnehal itd.« Človek bi res mislil, da bode kot predstojnik vse zastoj delal, da mu je samo za korist kmetov. O Lükovnjak, o Lükovnjak, ti si fajn tiček. — Ali spoznavamo te in s časom te bomo tudi vsi popolnoma spoznali, ker pretipali ti bomo kakor v svetem pismu stoji, srce in obisti, predno bodeš za vrednega spoznan. — Nazadnje hočem Vam še edno povedati, namreč hočem Vas spomniti na geslo našega presvetlega cesarja: »Z združenimi močmi«. Da, z združenimi močmi, z gospodi našega okraja, z duhovnimi in posvetnimi, bomo dosegli boljšo bodočnost našim otrokom. Ne kmet kmeta, ampak gospod za kmeta in kmet za gospoda, tako bomo napredovali nam in materi Sloveniji v slavo in blagor. — To za danes Vam, dragi bralec, v premišljanje.

Star Ščavničar, neduhovnik.

Od Sv. Petra pod Sv. gorami. (Prijetni in žalostni dogodki). God Matere božje Pomočnice se bode na Sv. gorah letos drugi dan po Telovem, 25. maja oblihal, ker je 24. maja praznik. — Stari ljudje pravijo, da je bila leta 1834. tako zgodnja in lepa spomlad kakor letos, in tisto leto je dal Bog najboljše vino, kar ga pominjo. April ni bil to leto muhast po stari navadi, temveč stanovito lepo vreme je trpelo 5 tednov, da so bile bukve 14 dnij pred Jurjevim zelene in ptičev zgodaj obilno, ter je rajsko veselje skozi hoste hoditi in poslušati posebno, kako slavčki drobijo svoje pesmice. Kjer je uš staremu trsu prizanesla, je veliko grozdja na njem. Bog daj uspeha tudi pri amerikancu. Kdo bi pozabil na čase, ko se je vina cedilo, da bi ne segal za orodje ter se z molitvijo in pridnim delom Bogu ne priporočal zopet za sladko kapljo? Zelo bi koristilo, ko bi še več sadnega drevja sadili. Kdor je hodil v Šmarje, je videl, koliko je tam šadja za cesto nasajenega, da smukne v žep marsikateri desetak in so lani gruševca polovnjak po 20 gold. prodajali, za boljše ceno kakor prej vino. Krščanska pridnost hasne. Če ne razumejo gospodarji dosti o sajenju, bi naj poklicali potovalnega učitelja iz vinorejske šole, da razloži in pokaže, kakor po drugod. — Veliko dohodkov bo treba pri nas za cerkev in novo šolo in velikanske občinske stroške, ker se mora strašno veliko v bolnišnice vplačevati in ljudi rediti, ki so se celo mladost po drugod klatili, na stare dni pa se obesijo občini na žep. — Od novega leta smo doživeli marsikaj neprijetnega. Bolezni so pobrale do 6. maja 45 ljudij; 14 jih je doživelo čez 70 let, 5 čez 80, jeden celo 93 let, pa tako hudo vendar niso boleznij pri nas razgrajale, kakor na Bizeljskem in v Kraljevcih na Hrvatskem. Eno žensko je mrtvud zadel, da je bila pri priči mrtva. — Dne 10. aprila je v Zagaju čedna »gorea« pogorela, da so bolno osebenko s težavo rešili. Če le ni hudobna roka parkljev stegnila? — Dne 26. aprila se je bilo bati toče, ker je od Kozjanske strani hudo gromelo, po Koprivnici je bojda zelo potokla. Bog nas je varuj! V soboto po Križevem je ob edenajstih med hudo ploho naletela, pa ni škode, moralo je tedaj še toplo biti v zraku, do petih večer se je pa tako shladilo, da je sneg čisto po zimsko šel. — Pred tremi tedni so morali pse pripeti, ker je eden začel stekati. — Dne 1. maja je Sotla poplavela travnike. — Sliv bo malo, ker je veter cvetje obral. Pač ni nič stanovitnega na svetu. — Narodnega društva, se mi zdi, ni enega v celem velikem Kozjanskem okraju, čeravno bi 4 trgi lahko kaj storili, da bi tam pa tam ne vladala trohica naših nasprotnikov. Kolikor sem slišal, se je letos v večih farah več ljudij za Mohorsko družbo oglasilo. Lani

se je med 100 ljudmi naročil Podsredo vsak 16., v Kozjem vsak 18., v Prevorju vsak 21., na Bučah vsak 22., na Pilštanju vsak 23., v Zagorju vsak 24., v Št. Petru vsak 26., v Ulimju vsak 28., v Polju vsak 30., Podčetrtnkom vsak 32., pri Sv. Vidu, v Dobju in na Planini vsak 35. Kolikor se da, le še bolj!

Iz Kočkoga vrha v Slov. gor. (Sumničenje.) Ker sem že od več strani slišal, kako „ljubeznivi“ Kraljevčani pogrevajo mene kot dopisnika „iz Kraljevec blizo Sv. Jurija na Ščavnici“ v štev. 34. z dne 25. avgusta 1892., potem v štev. 39. z dne 28. septembra in v štev. 52. z dne 28. decembra l. 1893., zato blagovolite, gospod urednik, potrditi, da jaz nisem pisal omenjenih dopisov. Dostavim pa tudi, da ni častno sumničiti in iskati dopisnikov, ko se lahko vsak opraviči, ako se mu dozdeva, da se mu je kakšna krivica zgodila.

Jožef Štelcar.

Potrujemo, da omenjenih dopisov niste Vi pisali. Uredništvo.

Iz Braslovč. (Podružnica sv. Cirila in Metoda.) Z veseljem čitamo v raznih slovenskih časopisih, kako krepko napreduje družba sv. Cirila in Metoda in da se je že skoro v vsaki večji župniji ustanovila nje podružnica. Tudi pri nas v Braslovčah smo že imeli to podružnico, katera je imela lepo število udov ustanovnih, letnih in podpornih; ali žal, naša podružnica je od časa do časa bolj hiralna in dremala in z letošnjim letom pa je popolnoma zaspala, med tem ko drugod tako vrolo napredujejo. In kaj je temu krivo? Ali so mar pri nas ljudje tako zaspani in malomarni, da ne bi podpirali društva s tako blagimi nameni? Ne, edini in glavni vzrok je le ta, da je bil odkor te podružnice takšen, da se ni čisto nič brigal za njen napredek. Ko je bilo meseca marca t. l. zborovanje te podružnice naznanjeno deloma po vabilih deloma v »Slov. Gosp.«, takrat se je zbralo precej župljanov, njim na čelu čč. gg. duhovniki in učitelji. Ali kaj pomaga tako zborovanje, ker se je pa ves odbor temu odtegnil, tajnik in denarničar sta kar pobegnila? Zborovanje je bilo preloženo na sledečo nedelo, ali žal, do danes še ni sluha ne duha o tem. Želeti je, da iz novega podružnica oživi, ker bi ne bilo lepo, ako bi ravno v Braslovčah tako nečastno končala!

Od Sv. Trojice v Slov. gor. (Kmetijska podružnica; učiteljsko društvo). Prebivalstvo šentlenarškega okraja uvidevši potrebo kmetijske podružnice je prosilo pri centralnem odboru štajerske kmetijske družbe za ustanovitev podružnice. V to svrhu je pooblaščenec kmetijske družbe, ravnatelj mariborske vinorejske šole, gosp. Kalmann, potrebne podatke pobiral. Pri tej priliki je blizo 50 posestnikov svoj pristop obljubilo. — Na Križevu je imelo šentlenarško okrajno učiteljsko društvo svoje mesečno zborovanje, katero je bilo tem bolj zanimivo, ker sta rešitev dnevnega reda gospoda ravnatelj Kalmann in profesor Koprivnik prevzela. Prvi je jako temeljito o umni sadje — in vinoreji govoril, drugi pa o čebeloreji. Zborovanja se je razven društvenikov tudi mnogo drugega občinstva udeležilo. Presrečna hvala obema gospodoma za njuno prijaznost in trud. Pri tej priliki moramo tudi društvenemu načelniku svoje nepristransko pripoznanje izreči, kateri vsestransko skrbi, da se društveno življenje od dne do dne živahneje razvija.

Iz Šikal pri Pragerskem. (Gasilno društvo) odgovarja dopisu iz Majšperga v št. 17 »Slov. Gospodarja«, da dopisniku ni znana daljava, niti ne vé o gasilcih, kateri so peš prihitali v Medvece dne 15. aprila ter storili svojo dolžnost in vse, kar se je dalo, po svoji moči. Toda brizgalnice poveljništvo ni dovolilo tje peljati zaradi pomanjkanja vode v tistem času. Omilovanja vredno je, kar se zdaj očita, da so gasilci krivi ove

vrednosti, ki se je našla po gosp. likvidatorju na zavarovanih, ognja rešenih predmetih.

Od Sv. Pavla v Sav. dolini. (Bela žena) pobrala nam je vrlega narodnjaka in uda bralnega društva, gospoda Jožeta Stanovnika, trgovca na »Savinjskem mostu« v 42. letu njegove dobe. Izdihnil je svojo blago dušo previden s zakramenti za umirajoče dne 27. aprila ob 7. uri zjutraj po dolgotrajnej mučni bolezni. Bil je g. Stanovnik večletni zvesti poslovodja tvrdke »Klinger« v Slovenjem Gradcu, ter se je pozneje naselil v našo dolino, kjer si je pridobil mnogo prijateljev. Spoštovali smo ga št. Pavlani kot našega domačina in kot blagodušnega in narodnega moža. Lahka mu naj bode zemlja! K.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Strije presvetlega cesarja, nadvojvoda Albreht, nadzornik cele vojne, se je o binkošnih mudil v Bosni in Hercegovini. — Pri valutnih obravnavah v državnem zboru sta za vladne predloge, da se izplača 200 milijonov državnih not in bogatašem v korist založi banki kupljeno zlato, glasovala z večino dva slovenska poslancata: grof Hohenwarth in profesor Šuklje. Globočnik in Miha Vošnjak nista bila pri glasovanju; proti so glasovali vsi drugi slovenski poslanci, torej tudi profesor Robič in dr. Gregorec, ki sta s tem pokazala, da sta res prijatelja kmetov in obrtnikov.

Moravsko. V Moravski Ostrovici že dva tedna strajka blizu 15 tisoč rudokopov. Ker so nekateri začeli razgrajati in se gosposki s silo zoperstavljati, bilo je par ustreljenih, več pa hudo ranjenih. Stanje ubogih rudokopov je žalostno, in vendar jim vlada neče pomagati, ki bi to lahko storila; samo s puškami bode malo dosegla. Krščanska ljubezen naj vlada!

Štajarsko. Da so rešili onih 7 »preiskovalcev jam« iz Lueske jame, to je stalo 15 tisoč gold. — Govori se, da bode cesarski namestnik, baron Kübeck, kmalu moral stopiti v pokoj. No, kakor druge krati, ne bode se ta govornica vresničila. Zaradi nas naj ostane; pri sedanjih razmerah mi Slovenci tako ne moremo pričakovati nam prijaznega namestnika.

Koroško. Nemčurji te kronovine so sila jezni, če se kak kranjski ali štajarski poslanec potegne za pravice koroških Slovencev. Naj bodo dosledni, in naj se torej ne zoperstavlja »Deutscher Volksverein für Kärnten« nameravanim slov. paralelkam na Celjski gimnaziji! — Trgovinsko ministerstvo je zaukazalo, da se premeri svet za železnico iz Celovca skozi Bohinjsko dolino v Gorico. — Zidanje železnice Wolfsberg-Zeltweg je že zagotovljeno. Delo pri zilijski železnici tako hitro napreduje, da bode gotova do 18. avgusta t. l.

Kranjsko. V Kranju se bodeta otvorila letošnja jesen I. in II. gimnazijski razred. — »Primorsko planinsko društvo« je o binkošnih praznikih obiskalo Ljubljano in Bled. — Dne 30. maja se bode otvorila dolenska železnica, po kateri so Dolenjci vzdihovali in za njo moledovali blizu 30 let. Naj z njo napočijo Dolenjem boljši časi v vsakem oziru!

Primorsko. Goriški župan, dr. J. Maurovich, se je odpovedal svoji časti. — Procesije, ki je bila 7. maja na Sv. Goro pri Gorici, se je udeležilo blizu 50 tisoč vernikov obeh narodnostij. — Cesarsko cesto iz Kanala v Tolmin in potem dalje v Koborid bi radi preložili na levi breg Soče. — Postavo o tržaških javnih skladiščih so presvetli cesar potrdili.